

22 Απριλίου 2023

Ο «Κούρος του Απόλλωνα» στη Νάξο που οι τουρίστες ποδοπατούν για μια φωτογραφία. Το μυστηριώδες αρχαίο άγαλμα μήκους 10,7 μέτρων είναι λαξεμένο πάνω στον βράχο

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

Ο «Κούρος του Απόλλωνα» στη Νάξο που οι τουρίστες ποδοπατούν για μια φωτογραφία. Το μυστηριώδες αρχαίο άγαλμα μήκους 10,7 μέτρων είναι λαξεμένο πάνω στον βράχο (Βίντεο)

Ο Κούρος του Απόλλωνα είναι ο «κοιμισμένος» γίγαντας της Νάξου. Με μήκος 10,7 μέτρα και ηλικία που ξεπερνά τα 3.000 χρόνια, πρόκειται για μνημείο απaráμιλλης αξίας και συνάμα αποτελεί αρχαιολογικό γρίφο που ταλανίζει μέχρι σήμερα τους επιστήμονες.

Για τους τουρίστες πάλι, δεν είναι παρά ένα ακόμη φωτογενές σημείο του νησιού, περίπου μια ώρα από το λιμάνι της Χώρας. Ο προορισμός βρίσκεται στους τουριστικούς οδηγούς και καθημερινά καταφθάνουν με ιδιωτικά μέσα και πούλμαν εκατοντάδες τουρίστες. Η καφέ πινακίδα τους ενημερώνει για την ονομασία του αρχαιολογικού χώρου, αλλά μέχρι εκεί.

Κανένα άλλο προστατευτικό μέσο ή οδηγίες για την χρήση ή την κατάχρηση του χώρου δεν υπάρχει. Σύνηθες φαινόμενο είναι οι τουρίστες να σκαρφαλώνουν πάνω στον λαξεμένο βράχο και να ποζάρουν καθήμενοι ή όρθιοι πάνω στο κεφάλι, το στήθος, τα πόδια του Κούρου χάριν μίας καλής λήψης. Τίποτα δεν εμποδίζει τους ξένους επισκέπτες από το να αγγίζουν και να περπατούν πάνω στο άγαλμα. Έτσι, ο αρχαίος «γίγαντας» καθημερινά βεβηλώνεται και φθείρεται

Το λατομείο του Απόλλωνα

Η Νάξος θεωρείται ως η γενέτειρα της μαρμαρογλυπτικής, της μεγαλύτερης τέχνης της αρχαιότητας. Από τα λατομεία του νησιού, οι αρχαίοι Έλληνες

ξεκίνησαν να εξάγουν μάρμαρο και να δίνουν ζωή στους πρώτους κούρους. Ένα από τα δύο αρχαία λατομεία βρίσκεται στη βόρεια Νάξο, πάνω από τον οικισμό του Απόλλωνα.

Η τοποθεσία ήταν ιδανική. Η μικρή απόσταση από τη θάλασσα διευκόλυνε εξαιρετικά την μεταφορά των μαρμάρων στη γειτονική Δήλο. Πολύ σύντομα, το λατομείο του Απόλλωνα μετατράπηκε στον κύριο ανεφοδιαστή του ιερού νησιού. Η μεταφορά τόσο πρώτης ύλης, όσο και έτοιμων γλυπτών, ήταν συνεχής.

Γι' αυτό και σήμερα στο αρχαίο λατομείο, δεν απομένουν αρχαία κειμήλια για να θαυμάσει ο επισκέπτης. Όλα τα έργα τέχνης που παρήχθησαν εκεί, βρίσκονται διαμοιρασμένα στη Δήλο και σε άλλα σημαντικά ιερά. Όλα εκτός από ένα: τον Κούρο του Απόλλωνα.

Πρόκειται για ένα κολοσσιαίο γλυπτό, με το ύψος του να ξεπερνά τα 10,5 μέτρα. Υπολογίζεται ότι άρχισε να φιλοτεχνείται περί τον 6ο αιώνα π.Χ. Ωστόσο, για άγνωστους λόγους δεν ολοκληρώθηκε ποτέ και δεν αποκολλήθηκε από το έδαφος. Μέχρι σήμερα, παραμένει λαξεμένος σε έναν βράχο σε κοντινή απόσταση από το λατομείο.

Η όψη και τα χαρακτηριστικά του φαίνονται ξεκάθαρα. Είναι ένας άνδρας με μανδύα και γενειάδα. Αλλιώςτικός δηλαδή από το πρότυπο του αρχαϊκού κούρου που έχουμε στο μυαλό μας.

Ο μυστηριώδης Κούρος

Θα έλεγε κανείς ότι το όνομα που του έχει δοθεί δεν είναι ακριβές. Στο άκουσμα του, η πρώτη συνειρμική σκέψη είναι ότι πρόκειται για αναπαράσταση του θεού Απόλλωνα ως κούρου. Στην πραγματικότητα το άγαλμα δεν είναι ούτε κούρος, ούτε έχει κάποια σχέση με τον θεό Απόλλωνα.

Παρότι ευθυτενής, με τα μπράτσα κολλημένα στο σώμα και το αριστερό πόδι ελαφρώς μπροστά, τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά του αγάλματος δεν συνάδουν με αυτά των κούρων. Αρχικά φέρει έναν μακρύ μανδύα, με αποτέλεσμα να μην διακρίνεται το καλοσηματισμένο κορμί του. Από τους αγκώνες και κάτω, η θέση των χεριών επίσης διαφέρει από την τυπική. Τέλος, η γενειάδα και η μακριά κόμη μαρτυρούν ότι δεν πρόκειται για νεαρό άνδρα.

Οι περισσότεροι ερευνητές συμφωνούν ότι η επικρατέστερη εκδοχή είναι πως το άγαλμα απεικονίζει τον θεό Διόνυσο. Το κεφάλι, η ενδυμασία και η στάση του σώματος θυμίζουν την συνήθη απεικόνιση του θεού την εποχή εκείνη.

Πιθανολογείται μάλιστα ότι το δεξί του χέρι προοριζόταν να κρατά έναν κώνο

(αρχαίο σκεύος πόσης κρασιού) γι' αυτό και έχει κλίση προς τα μπρος.

Ωστόσο, κανείς μέχρι σήμερα δεν μπορεί να απαντήσει με σιγουριά σε πολλά καίρια ερωτήματα. Για πού προορίζονταν το τεράστιο άγαλμα; Ποιος το παρήγγειλε; Και γιατί δεν ολοκληρώθηκε ποτέ; Είναι χαρακτηριστικό ότι στο νησί της Νάξου υπάρχουν άλλοι δύο ημιτελείς κούροι. Το μέγεθός τους όμως είναι σαφώς μικρότερο και οι λόγοι που δεν ολοκληρώθηκαν πιο εμφανείς.

Οι κούροι στο Φλεριό -ο ένας εύκολα προσβάσιμος, ο άλλος στο κοντινό «Φαράγγι»- πιθανότατα παρατήθηκαν διότι υπέστησαν σοβαρές ζημιές στην τελική φάση της κατασκευής τους. Αυτός ήταν ένας από τους κύριους λόγους που τα αγάλματα αυτού του μεγέθους λαξεύονταν πάνω στον βράχο και ύστερα αποκολλούνταν.

Το παράδοξο στην περίπτωση του Κούρου του Απόλλωνα είναι ότι, παρότι δεν φαίνεται να φέρει κάποιον σοβαρό «τραυματισμό», δεν αποκολλήθηκε ποτέ. Παραμένει άγρυπνος φύλακας του αρχαίου λατομείου και, πλέον, έρμαιο της τουριστικής πίεσης και την έλλειψη προστασίας.

Πηγή: mixanitouxronou, filoitexnisfilosofias.com